ശ്രീഗർഗസംഹിതാ

വിശ്വജിത്ഖണ്ഡഃ - ദ്വാദശോഽധ്യായഃ

പ്രദ്യുമ്നസ്യ അഗസ്ത്യാത് ഉപദേശപ്രാർഥനാ -

ശ്രീനാരദ ഉവാച -

അർണവം ദക്ഷിണം സ്നാത്വാ പ്രദ്യുമ്നോ യാദവാധിപഃ ..
ഉശീനരാംസ്തതോ ജേതുമാജഗാമ ബലൈഃ സഹ ..1..
കോടിശഃ കോടിശോ ഗാവോ യത്ര ദേശേ ചരംതി ഹി ..
ഗോപാലമംഡലൈര്യുക്താ വ്രജംത്യോ ഭവ്യമൂർതയഃ ..2..
ഔശീനരാഃ ക്ഷീരപാനാ ഗൗരവർണാ മനോഹരാഃ ..
ഹയ്യംഗവീനമാദായ തേ യയുഃ കാർഷ്ണിസംമുഖേ ..3..
തൈഃ പൂജിതഃ ശമ്ബരാരിർദദൗ തേഭ്യോ മഹാധനമ് ..
ഗജാൻ രഥാൻ ഹയാൻ രത്നവസ്ത്രഭൂഷാദി ഹർഷിതഃ ..4..
ചംപാവതീ നാമ പുരീ മണിരത്നസമന്വിതാ ..
വിരാജതേ യത്ര നൃപൈഃ സർപൈർഭോഗവതീ യഥാ ..5..
ചംപാവതീപതിർവീരോ നാമ്നാ ഹേമാംഗദോ നൃപഃ ..
നീത്വാ ബലിം സമേത്യാശു ശ്രീകാർഷ്ണിം പ്രണനാമ ഹ

..6..
തസ്മൈ തുഷ്ടഃ ശംബരാരിർമാലാം കിംജൽകിനീം ദദൗ ..
സഹസ്രദലശോഭാഢ്യം പദ്മം ദിവ്യം ദദൗ പുനഃ ..7..
അഥ കാർഷ്ണിർമഹാബാഹുഃ സ്വസൈന്യപരിവാരിതഃ ..
വിദർഭാൻപ്രയയൗ ധന്വീ ദുംദുഭീന്നാദയന്മുഹുഃ ..8..
ഭീഷ്മകഃ കുംഡിനപതിരാഗതം രുക്മിണീസുതമ് ..
ആനീയ പൂജയാമാസ സസൈന്യം ബഹുഭിർധനൈഃ ..9..
മാതാമഹം തതോ നത്വാ രുക്മിണീനംദനോ ബലീ ..
കുംതദേശാംശ്ച ദരദാൻപ്രയയൗ യാദവേശ്വരഃ ..10..
മലയാചലപാടീരവായുഭിഃ പരിസേവിതഃ ..
ശ്രീഖംഡകേതകീപുഷ്പഗംധാക്തേ മലയാചലേ ..11..
അഗസ്ത്യം മുനിശാർദൂലം പീതാബ്ധിം സ ദദർശ ഹ ..
കൃതാംജലിപുടഃ കാർഷ്ണിർനമസ്കൃത്യ മഹാമുനിമ് ..
സ്ഥിതോഽഭൂദുടജേ സാക്ഷാദാശീർഭിരഭിനംദിതഃ ..12..
ശ്രീപ്രദ്യുമ്ന ഉവാച -
ദൃശ്യം പദാർഥ തു ജഗത്സത്യവദ്വർതതേ കഥമ് ..
മുക്തോ ബ്രഹ്മാംശകോ ഭൂത്വാ ബദ്ധ്യതേഽയം കഥം ഗുണൈഃ ..13..
ഏതത്പ്രശ്നം മമ ബ്രൂഹി നിതരാം മുനിസത്തമ ..
ത്വം സർവവിദ്ദിവ്യചക്ഷുഃ സർവബ്രഹ്മവിദാം വരഃ ..14..
അഗസ്ത്യ ഉവാച -
ത്വം സാക്ഷാത്കൃഷ്ണചംദ്രസ്യ പരിപൂർണതമസ്യ ച ..
പുത്രോഽസി പൃച്ഛസേ മാം വൈ ലീലാമാത്രമിദം വചഃ ..15..
ലോകസംഗ്രഹമേവാർഥം കുർവന്ദേവോ ഹരിര്യഥാ ..
തഥാ നൃണാം ച കല്യാണം കുർവന്വിചരസി പ്രഭോ ..16..

യഥാ സത്യസ്യ സൂര്യസ്യ ബിംബം വാരിഷു സത്യവത് ..
ദൃശ്യതേ സത്യവദ്ദൃശ്യം പ്രധാനപരയോസ്തഥാ ..17..
കാചേ മുഖം ഗുണേ സർപം സൈകതേ ജീവനം യഥാ ..
തഥായം സന്ദേഹഗുണൈർബദ്ധ്യതേ പ്രേക്ഷതാ സ്വയമ് ..18..
പ്രദ്യുമ്ന ഉവാച -
കഥം ന ബദ്ധ്യതേ ദേഹീ യേനോപായേന തദ്വദ ..
വൈരാഗ്യേണ ദൃഢേനാപി ബ്രൂഹി ബ്രഹ്മവിദാം വര ..19..
അഗസ്ത്യ ഉവാച -
വിവേകം യഃ സമാശ്രിത്യ ഭജേദ്ബ്രഹ്മ സനാതനമ് ..
മനോമയം ജഗന്മത്ത്വാ സ വ്രജേത്പരമം പദമ് ..20..
ജന്മമൃത്യൂ ശോകമോഹൗ ജരാബാലയുവാദയഃ ..
അഹം മദോ വ്യാധിഭയം ദുഃഖം ശോകഃ ക്ഷുധാ രതിഃ ..21..
ആധിർഭയം തസ്യ രാജന്ന ഭവേത കദാചന ..
ആത്മാ നിരീഹോ ഹ്യതനുഃ സർവതശ്ചാനഹംകൃതിഃ ..
ശുദ്ധോ ഗുണാശ്രയഃ സാക്ഷാത്പരോ നിഷ്കല ആത്മദൃക് ..22..
ജ്ഞാനാത്മകഃ സദാ പൂർണോ വിദിതോ യോ മുനീശ്വരൈഃ ..
തം ബ്രഹ്മ പരമാത്മനം ജ്ഞാത്വായം വിചരേത്സുഖീ ..23..
അസ്മിഞ്ഛയാനേ ജാഗർതി സർവം പശ്യതി യഃ പുമാൻ ..
നായം തം വേത്തി പശ്യംതം ന പശ്യതി കദാചന ..24..
നഭോഽഗ്നിപവനാഃ കോഷ്ഠകാഷ്ഠപ്രോദ്ഗതരേണുഭിഃ ..
ന സജ്ജംതേ ഗുണൈർബ്രഹ്മ വർണശ്ച സ്ഫടികോ യഥാ..25..

ലക്ഷണാഭിർധ്വനിവ്യംഗ്യൈർജ്ഞായതേ ന കദാചന ..
കുതസ്തു ലൗകികൈർവാക്യൈസ്തസ്മൈ
ശ്രീബ്രഹ്മണേ നമഃ ..26..
കേചിത്കർമ വദംത്യേനം കേചിത്കാലം തഥാഽപരേ ..
കർതാരം യോഗമപരേ സാംഖ്യം ബ്രഹ്മ വദംതി കമ്
..27..
കേചിത്തം പരമാത്മാനം വാസുദേവം വദംതി കേ ..
പ്രത്യക്ഷേണാനുമാനേന നിഗമേനാത്മസംവിദാ ..28..
വിചാര്യ തദ്ബ്രഹ്മ പരം നിഃസംഗോ വിചരേദിഹ ..
യഥാംഭസാ പ്രചലതാ തരവോഽപി ചലാ ഇവ ..29..
ചക്ഷുഷാ ഭ്രാമ്യമാണേന ദൃശ്യതേ ചലതീവ ഭൂഃ ..
തഥാ ഗുണാനാം ഭ്രമണോ ഭ്രമതാ മനസാ യതഃ ..30..
ഭ്രാമ്യമാണഃ സദാ രാജൻകരേണാലാതചക്രവത് ..
കരിഷ്യാമി കരോമീതി മമേദം തവ ചാബ്രുവൻ ..
ത്വമഹം ച സുഖീ ദുഃഖീ സദാജ്ഞാനവിമോഹിതഃ ..31..
സത്വം രജസ്തമ ഇതി പ്രകൃതേർനാത്മനോ ഗുണാഃ ..
തൈരിദം ജഗദാവ്യാപ്തമോതപ്രോതപടം യഥാ ..32..
ഊർധ്വം ഗച്ഛംതി സത്വസ്ഥാ മധ്യേ തിഷ്ഠംതി രാജസാഃ
..
ജഘന്യഗുണവൃത്തിസ്ഥാ അധോ ഗച്ഛംതി താമസാഃ
..33..
അംധകാരേ ഗുണാത്കാർഷ്ണേ
സർപബുദ്ധിർഭവേദ്യഥാ ..
ആരാന്മരീചികാം വാരി തഥേദം മന്യതേ ജഗത് ..34..
ഗതാഗതം സുഖം വിദ്ധി യഥാ മംഡലവർതിനാമ് ..
തഥാ നൃണാം ച തദ്ദുഃഖം യഥാ നരകവാസിനാമ് ..
ഘനാവലിർദേഹഗുണാ അഹോരാത്രമൃതേര്യഥാ ..35..
യഥാ സാർഥം തഥാ ദൃശ്യം ന കിംചിത്സർവദൈവ ഹി ..
പക്ഷേ ജാതേ യഥാ നീഡാത്പാരേ യാതേ

യഥോഡ്ഡുപാത് ..36..
ജ്ഞാനേ പ്രാപ്തേ തഥാ ലോകാദ്ദർപണാത്കിം പ്രയോജനമ് ..
തഥാ മാർഗം നിധായാശു വിചരേത്സമദൃങ്മുനിഃ ..37..
യഥേന്ദുരുദപാത്രേഷു യഥാഽഗ്നിഃ കാഷ്ഠസംചയേ ..
തഥൈകോ ഭഗവാൻസാക്ഷാത്പരമാത്മാ വ്യവസ്ഥിതഃ ..38..
ഘടേ മഠേ യഥാഽഽകാശോ വർതതേഽന്തർബഹിർമഹാൻ ..
തഥാ പരാത്മാ നിർലിപ്തോ ദേഹിഷു സ്വകൃതേഷു ച ..39..
യഃ കൃഷ്ണഭക്തഃ ശാംതാത്മാ ജ്ഞാനനിഷ്ഠോ വിരാഗവാൻ ..
തം ന സ്പൃശംതീഹ ഗുണാഃ കാനീവ ബിസിനീദലമ് ..40..
ജ്ഞാനീ സദാനംദമയോ ബാലവദ്വിചരേത്തനുമ് ..
ന പശ്യതി ധൃതം വാസോ മദിരാമദമത്തവത് ..41..
സൂര്യോദയേ യഥാ വസ്തു ഗൃഹേ രാജൻ പ്രദൃശ്യതേ ..
ദൂരീകൃത്യ തഥാജ്ഞാനം സാക്ഷാത്തത്ത്വം തതോ ബൃഹത് ..42..
യഥേന്ദ്രിയം പൃഥഗ്ദ്വാരൈരർഥോ ബഹുഗുണാശ്രയഃ ..
നാനേയതേ തഥാ ബ്രഹ്മ വാചിഭിഃ ശാസ്ത്രവർത്മഭിഃ ..43..
പരം പദം വദംത്യേതത്കേചിദ്വൈ വൈഷ്ണവം നൃപ ..
കേചിദ്വൈ വ്യാപ്യ വൈകുംഠം ശാംതം കേഽപി തതഃ പരമ് ..44..
കൈവല്യം തദ്ബ്രഹ്മ കേചിത്പരമം ധാമ ചാവ്യയമ് ..
അക്ഷരം ച പരാം കാഷ്ഠാം ഗോലോകം പ്രകൃതേഃ പരമ് ..45..

കേചിന്നികുംജം വിശദം വദന്തീഹ പുരാവിദഃ ..
ജ്ഞാനവൈരാഗ്യഭക്തിഭ്യഃ പ്രാപ്നോതീഹ ന ചാന്യതഃ
..46..
ശ്രീകൃഷ്ണചൺദ്രസ്യ ഹരേഃ പരസ്യ
കൈവല്യനാഥസ്യ പരാത്പരസ്യ ..
വ്രജേത്പദം ശ്രീപുരുഷോത്തമസ്യ
യത്പ്രാപ്യ ഭക്തോ ന നിവർതത്യേഥ ..47..
ശ്രീനാരദ ഉവാച -
ഇതി ഭാഗവതം ജ്ഞാനം ശ്രുത്വാ
കാർഷ്ണിർമഹാമുനിമ് ..
അഗസ്ത്യം പൂജയാമാസ ഭക്ത്യാ നത്വാ കൃതാംജലിഃ
..48..

ഇതി ശ്രീഗർഗസംഹിതായാം ശ്രീവിശ്വജിത്ഖണ്ഡേ
ശ്രീനാരദബഹുലാശ്വസംവാദേ
ഉശീനരവിദർഭകുംതദരദദേശവിജയേ
അഗസ്ത്യകാർഷ്ണിജ്ഞാനപ്രസ്താവോ നാമ
ദ്വാദശോഽധ്യായഃ ..12..

GO TOP